

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula

Gorzów Wlkp., 21 listopada 2024 r.

PS-V.431.17.2024.JKed

Pani

Beata Kuśmierk

Kierownik

Ośrodka Pomocy Społecznej

w Krośnie Odrzańskim

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) pracownicy Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. 4 i 6 września 2024 r. przeprowadzili kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim (ul. Piastów 10H, 66-600 Krosno Odrzańskie) w zakresie zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rzetelności i terminowości realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prawidłowości sporządzania sprawozdawczości.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od 1 października 2023 r. do 4 września 2024 r.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- Joanna Kędzior – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 241-1/2024 z 20 sierpnia 2024 r. – przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- Agnieszka Krzemińska – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 241-2/2024 z 20 sierpnia 2024 r. - członek zespołu kontrolnego,

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 20 sierpnia 2024 r. (znak: PS-V.431.17.2024.JKed).

(akta kontroli str. 1- 16)

Jednostka kontrolowana realizowała zadanie zlecone na podstawie:

- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993),
- Uchwały Nr XXVII/217/12 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie nadania statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim,
- Zarządzenia Nr 1/24 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim z dnia 1 lutego 2024 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim,
- Zarządzenia Nr 11/23 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim,
- Zarządzenia Nr 46/23 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 20 listopada 2023 r. udzielenia pełnomocnictwa dla Zastępcy Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim do reprezentowania Gminy w postępowaniach związanych z działalnością Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim,
- Zarządzenia Nr 95/24 Burmistrza Krosna Odrzańskiego z dnia 5 czerwca 2024 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa i upoważnienia Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim,
- Zarządzenia Nr 13/17 Burmistrza Krosna Odrzańskiego z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie upoważnienia podinspektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach,
- Zarządzenia Nr 47/12 Burmistrza Krosna Odrzańskiego z dnia 7 maja 2012 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa dla kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim,
- Zarządzenia Nr 34/11 Burmistrza Krosna Odrzańskiego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie powierzenia stanowiska Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

(akta kontroli str. 17-50, 219-237, 255-259)

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Zasadność przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rzetelność i terminowość realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prawidłowość sporządzania sprawozdawczości – **oceniono pozytywnie z uchybieniami.**

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana zgodnie z obowiązującymi przepisami przyznawała świadczenia z funduszu alimentacyjnego, czy terminowo przyznawała i wypłacała świadczenia, czy prawidłowo sporządzała

w tym zakresie sprawozdawczość oraz czy rzetelnie i terminowo realizowała jako organ właściwy wierzyciela obowiązki wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zwanej dalej ustawą. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową rodzin, dla których w okresie objętym kontrolą zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego próbowano ustalić:

I. Czy osoba realizująca kontrolowane zadanie posiada stosowne upoważnienie?

Zgodnie ze Statutem Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim zadania z zakresu przyznawania i wypłacania świadczeń z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prowadzenie działań wobec dłużników alimentacyjnych należą do zadań Ośrodka. Zadania te realizowane są wg Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach wieloosobowego stanowiska do spraw świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego oraz świadczenia z tytułu urodzenia żywego dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę. Pracownik na tym stanowisku zajmuje się m.in.: przyjmowaniem wniosków, prowadzeniem postępowań administracyjnych oraz wydawaniem rozstrzygnięć w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego; prowadzeniem postępowania administracyjnego wobec dłużników alimentacyjnych oraz sporządzaniem decyzji zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; przygotowywaniem list wypłat świadczeń w formie gotówkowej, przelewów na rachunek bankowy oraz przelewów pieniężnych; prowadzeniem ewidencji dłużników alimentacyjnych; podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych, przewidzianych w przepisach, w tym przeprowadzaniem wywiadów alimentacyjnych oraz odbieraniem oświadczeń majątkowych od dłużników; współpracowaniem z organami właściwymi dłużników w rozumieniu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym wnioskowaniem o podjęcie działań wobec dłużników oraz przekazywaniem informacji w granicach przewidzianych w tej ustawie; przekazywaniem do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Jak wynika z przedłożonych kontrolującym upoważnień, pracownik na stanowisku do spraw świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego oraz świadczenia z tytułu urodzenia żywego dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę, posiada upoważnienie na mocy Zarządzenia Burmistrza Krosna Odrzańskiego Nr 13/17 z dnia 17 stycznia 2017r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach, a także do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych,.

Kontrolujący zwrócili uwagę, że w podstawie prawnej w upoważnieniach pracownika na stanowisku pracownika do spraw świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego oraz świadczenia z tytułu urodzenia żywego dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę, nie wskazano przepisów dotyczących podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych jako organu właściwego wierzyciela, tj. art. 8c ustawy, pomimo wskazania tego zakresu w treści regulaminu organizacyjnego.

Nadzór nad prawidłową realizacją powyższych zadań w okresie objętym kontrolą sprawował Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim, który realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów na podstawie upoważnienia na mocy Zarządzenia Burmistrza Krosna Odrzańskiego Nr 95/24 z dnia 5 czerwca 2024 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach, do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań w tych sprawach i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych, do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji w zakresie wynikającym z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do dnia 31 maja 2024 r. nadzór nad prawidłową realizacją zadań z zakresu przyznawania i wypłacania świadczeń wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prowadzenie działań wobec dłużników alimentacyjnych, sprawował ówczesny Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim, który realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów na podstawie upoważnienia na mocy Zarządzenia Burmistrza Krosna Odrzańskiego Nr 47/12 z dnia 7 maja 2012 r. do podejmowania w imieniu Burmistrza działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w tych sprawach oraz do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy oraz upoważnienia na mocy Zarządzenia Burmistrza Krosna Odrzańskiego Nr 34/11 z dnia 2 listopada 2011 r. do prowadzenia w imieniu Burmistrza postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynikających z ustawy o pomocy uprawnionych do alimentów i wydawania administracyjnych w tych sprawach. W okresie od 1 do 4 czerwca, czyli do czasu powołania nowego kierownika, nadzór nad pracą Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim sprawował zastępca kierownika.

Uchybieniem w działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie było realizowanie przez jednego z pracowników Ośrodka zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, bez ujęcia w upoważnieniach zadań określonych w art. 8c ustawy, który obejmuje zakres działań wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela.

(akta kontroli str. 17-50, 219-237, 255-259)

II. Zasadność przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Podczas kontroli analizie poddano dokumentację 16 rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego.

Kontrolujący stwierdzili, że organ właściwy przyjmował wnioski, zawierające dane określone w art. 15 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy. Wypełnione wnioski oraz zawarte w nich oświadczenia i pouczenia były podpisane przez osoby ubiegające się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wnioski opatrzone były datą wpływu wniosku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Ponadto stwierdzono, że zgodnie z art. 15a ust. 1 ww. ustawy Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim samodzielnie uzyskiwał i weryfikował od organów podatkowych

oraz organów emerytalno-rentowych, dane lub informacje niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Na 16 skontrolowanych dokumentacji rodzin, w czterech przypadkach świadczenie z funduszu alimentacyjnego przyznano osobom, które ukończyły 18 lat. Wnioskujący w tych przypadkach, zgodnie z art. 15 ust. 4 pkt 3 lit. d ustawy, załączyli oświadczenia o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły.

W jednym zaś przypadku, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przyznano osobie, która wnioskuje zgodnie z art. 15 ust. 4 pkt 3 lit. c ustawy, załączyła orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Kontrolujący stwierdzili, że do wszystkich wniosków załączone były zaświadczenia organów prowadzących postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji.

We wszystkich skontrolowanych teczkach znajdowały się dokumenty potwierdzające zasądzone alimenty.

Zgodnie z art. 15 ust 3 pkt 3 ustawy wnioskodawca zobowiązany jest złożyć oświadczenie o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych do alimentacji. We wszystkich kontrolowanych przypadkach do wniosków wierzycieli nie zostały załączone oświadczenia o miejscu zamieszkania osób zobowiązanych do alimentacji innych niż dłużnik alimentacyjny.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy świadczenia z funduszu alimentacyjnego w badanym okresie świadczeniowym przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1.209 zł. We wszystkich poddanych kontroli sprawach prawidłowo wyliczono dochód rodziny. W żadnej ze skontrolowanych decyzji nie wystąpiła sytuacja przekroczenia dochodu na osobę w rodzinie powyżej 1.209 zł i tym samym obniżenia kwoty świadczenia o takie przekroczenie (z art. 2a ustawy).

W dwóch skontrolowanych rodzinach wystąpiła sytuacja zerowego dochodu, w dwóch rodzinach dochód na osobę nie przekroczył 100 zł., w czterech rodzinach dochód na osobę mieścił się w przedziale 101 zł – 400 zł, w czterech w przedziale 401 zł – 700 zł, i w czterech rodzinach odpowiednio: 701 zł – 1.000 zł.

Reasumując – Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim przeprowadzał postępowania w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznając świadczenia z funduszu alimentacyjnego zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, nie dochowując rzetelnie egzekwowania od wnioskodawców spełnienia warunku określonego w art. 15 ust 3 pkt 3 ustawy o pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów. 100% rodzin, którym przyznano świadczenia w stosunku do wszystkich rodzin, których dokumentację skontrolowano świadczenie z funduszu alimentacyjnego wyliczono zgodnie z obowiązującymi przepisami. Brak oświadczeń o miejscu zamieszkania i sytuacji osób zobowiązanych do alimentacji nie wpływa na wyliczenie wysokości świadczeń uprawnionych, stanowi uchybienie w zakresie braku wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia tej informacji.

(akta kontroli str. 185-218, 252-253)

III. Rzetelność i terminowość realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 16 rodzin (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2024 r.), którym

w sierpniu 2024 r. wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na badany okres świadczeniowy przyjmowane były od dnia 1 sierpnia 2023 r., a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną - od dnia 1 lipca danego roku. Wszystkie wnioski z badanej dokumentacji wpłynęły w formie papierowej. W sierpniu 2023 r. do jednostki wpłynęły 3. wnioski. Rozpatrzone zostały do końca sierpnia 2023 r. (termin ustawowy został dochowany). We wrześniu 2023 r. do organu wpłynęło pięć wniosków, a decyzje w sprawie przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydane zostały do 10 października 2023 r. W przypadku tych wniosków organ dochował terminu ustawowego określonego w art. 20 ust. 5 – wnioski powinny być rozpatrzone do końca listopada 2023 r. W październiku 2023 r. do jednostki trafiło sześć wniosków, a decyzje o przyznaniu świadczenia wydane zostały do 31 października 2023 r. (mieszcząc się w ustawowym terminie, który upływał z końcem grudnia 2023 r.). W styczniu i w lutym 2024 r. wpłynęły dwa wnioski, a decyzje wydane zostały w sprawie świadczenia z funduszu alimentacyjnego w ciągu do 10. dni od daty wpływu wniosku.

Średni czas rozpatrywania wniosków z badanej próby wyniósł 14 dni.

Wszystkie skontrolowane decyzje wydane zostały terminowo.

W skontrolowanych decyzjach organ przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego w kwocie ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500 zł. W 6. przypadkach była sytuacja przyznanych alimentów w kwocie powyżej 500zł co spowodowało konieczność obniżenia świadczenia z funduszu alimentacyjnego do kwoty 500zł. W żadnej z kontrolowanych decyzji nie było konieczności przeliczenia kwoty świadczenia na podstawie art. 9 ust. 2a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (sytuacja przekroczenia dochodu na osobę w rodzinie powyżej 1209 zł, obniżenia kwoty świadczenia o to przekroczenie (z art. 2a ustawy).

Na podstawie przedłożonych list wypłat świadczeń za okres od października 2023 r. do sierpnia 2024 r., kontrolujący stwierdzają, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane są w terminach określonych w decyzjach o przyznaniu świadczenia (zgodnie z ustawowym wymogiem) w okresach miesięcznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim, jako organ właściwy wierzyciela przekazywał dłużnikom alimentacyjnym:

- informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej,
- informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, wypłaconych osobie uprawnionej zaliczek alimentacyjnych.

Na 16 skontrolowanych dokumentacji 16. rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego organ przekazał ww. informacje dla 16 dłużników. Ponadto organ zobowiązany jest przekazać te same informacje, co dłużnikowi także organowi właściwemu dłużnika. Siedem osób - dłużników spośród 16 dłużników, których dokumentację kontrolowano - mieszkało poza gminą. W tych przypadkach kontrolowana przesyłała, zgodnie z obowiązującymi przepisami, informacje dotyczące dłużników (tj. informacje o przyznaniu świadczenia osobie uprawnionej, stan zadłużenia dłużnika) organom właściwym dłużnika. Jednostka kontrolowana wysyłała pisma do organów właściwych dłużnika o podjęcie działań zgodnie z art. 3 ust. 5 ustawy. Pisma takie wysłano

w 7. skontrolowanych sprawach, przy których organ był zobowiązany W dziewięciu przypadkach – jednostka była jednocześnie organem właściwym dłużnika. Kolejnym zobowiązaniem jednostki jako organu właściwego wierzyciela jest przekazywanie do biura informacji gospodarczej – informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułu należności wypłaconych osobie uprawnionej do alimentów z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz z tytułu wypłaconych za liczek alimentacyjnych, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. W Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rozwoju (<https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/wykaz-biur-wykonujacych-dzialalnosc-gospodarcza>) wymienione są cztery biura informacji gospodarczej – stan po ostatniej zmianie wprowadzonej 17.06.2024 r. Z wyjaśnień kierownika jednostki kontrolowanej wynika, że jednostka w okresie objętym kontrolą przekazywała informacje gospodarcze o dłużnikach alimentacyjnych w okresach kwartalnych. Z przedłożonych informacji o wystanych informacjach o dłużnikach wynika, że jednostka przekazuje informacje gospodarcze do następujących biur: Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (ERIF) i Biuro Informacji Gospodarczej Info Monitor S.A. (InfoMonitor).

Z przedłożonego kontrolującym raportu z 30 sierpnia 2024 r. przesyłu aktualizacji informacji gospodarczej o dłużnikach alimentacyjnych przekazanych do Biura Informacji Gospodarczej wynika, w jakiej dacie dokonano przesyłu danych. Raport zawiera informację: dane dłużnika, kwota zadłużenia dłużnika alimentacyjnego (odrębnie z tytułu zaliczki alimentacyjnej i funduszu alimentacyjnego). Kontrolujący dokonali analizy raportu z przesłania danych do Biura Informacji Gospodarczej. W kontrolowanym raporcie z 30 sierpnia 2024 r. spośród 16 badanych dokumentacji dłużników w 16 przypadkach dokonano zgłoszenia. W 9. przypadkach na 16 zgłoszeń w raporcie wystania informacji gospodarczej określono status operacji jako odrzucony.

W kontrolowanej jednostce rozpatrywano wnioski o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego i dokonywano wypłat świadczeń przyznanych na podstawie skontrolowanych wniosków zgodnie z terminami wskazanymi w ustawie.

Jednostka wypełniała obowiązki organu właściwego wierzyciela - przekazywała dłużnikowi alimentacyjnemu informacje o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, danych dotyczących organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne i stanu zobowiązań dłużnika alimentacyjnego oraz zadania przekazywania informacji do organu właściwego dłużnika i w zakresie wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Jednostka przysyłała informacje gospodarcze do Biura Informacji Gospodarczej w sprawie dłużników alimentacyjnych z uchybieniem w zakresie częstotliwości aktualizacji, które powinny być dokonywane w terminie 14 dni od daty pozyskania informacji o zmianie zadłużenia dłużnika alimentacyjnego. Z przekazanych informacji wynika, że jednostka nie przekazywała informacji gospodarczej do wszystkich Biur Informacji Gospodarczej. Uchybienia stanowią również braki poprawek do przesyłanych informacji gospodarczych, w których widnieje status o odrzuceniu przesłanej informacji.

(akta kontroli str. 103-113, 114-166, 185-216, 252-253)

IV. Prawidłowość sporządzania sprawozdawczości.

Podczas kontroli analizie poddano sprawozdania o symbolu Fundusz Alimentacyjny-G zamieszczone w CAS, sporządzane za IV kwartał 2023 r. (wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.), za I kwartał 2024 (wg stanu na 31 marca 2024 r.) i za II kwartał 2024 r. (wg stanu na dzień 30 czerwca 2024 r.). Jednostkę obowiązywały następujące terminy przekazania sprawozdania do wojewody – do 15 stycznia 2024 r. sprawozdanie za IV kwartał 2023 r., do 15 kwietnia 2024 r. - sprawozdanie za I kwartał 2024 r. i do 15 lipca 2024 r. – sprawozdanie za II kwartał 2024 r. – Z historii zmian sprawozdania, wynika, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim przekazał przedmiotowe sprawozdania za pośrednictwem CAS: 12 stycznia 2024 r. (za IV kwartał 2023 r.), 05 kwietnia 2024 r. (za I kwartał 2024 r.) i 11 lipca 2024 r. (za II kwartał 2024r.). Sprawozdania zostały przekazane w obowiązującym jednostki terminie.

Dane przedstawione w kwartalnych sprawozdaniach za IV kwartał 2023 r. i I półrocze 2024 r. w trakcie kontroli zostały poddane analizie w zestawieniu z przedłożonymi listami wypłat świadczeń za okres od października do grudnia 2023 r. i od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca. Liczba świadczeń i wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego w sprawozdaniu kwartalnym podane są narastająco od początku roku. Kontrolującym przedłożono listy wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od 1 października do 31 grudnia 2023 r.:

- lista nr OPS/FA/000206/2023 za miesiąc październik 2023 r. – na kwotę 19.900 zł,
- lista nr OPS/FA/000212/2023 za miesiąc październik 2023 r. – na kwotę 19.781,51 zł,
- lista nr OPS/FA/000213/2023 za miesiąc październik 2023 r. – na kwotę 8.003,42 zł,
- lista nr OPS/FA/000229/2023 za miesiąc listopad 2023 r. - na kwotę 51.932,05 zł,
- lista nr OPS/FA/000238/2023 za miesiąc listopad 2023 r. - na kwotę 1.906,45 zł,
- lista nr OPS/FA/000247/2023 za miesiąc grudzień 2023 r. - na kwotę 51.529,19 zł,

łącznie na kwotę 153.052,62 zł. Łączna kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wykazana w sprawozdaniu kwartalnym za IV kwartał 2023 r. (153.053,17 zł). – narastająco od października 2023 r. (o symbolu Fundusz Alimentacyjny -G) nie jest zgodna z kwotą wynikającą z list wypłat (różnica 0,55zł). W części A1 wykazano kwotę 145.357zł i 7.696,17 zł w części A 2 sprawozdania. Jak wyjaśniła kierownik jednostki, różnica między listą wypłat za listopad 2023 r. a danymi w sprawozdaniu za ww. miesiąc wynika z wypłaconego wierzycielowi wyrównania świadczenia. Wyrównanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynikało ze zmiany wysokości przyznanych na dziecko alimentów. Zmiana wysokości alimentów za niepełny miesiąc spowodowała naliczenie wyrównania świadczenia w niepełnych złotych. Świadczenie właściwie wykazano w części A 1 sprawozdania zaokrąglając je do pełnych złotych.

Z przedłożonych kontrolującym list wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r.:

- lista nr OPS/FA/000001/2024 za miesiąc styczeń 2024 r. – na kwotę 48.413,24 zł,
- lista nr OPS/FA/000017/2024 za miesiąc luty 2024 r. – na kwotę 51.073,30 zł,
- lista nr OPS/FA/000034/2024 za miesiąc luty 2024 r. – na kwotę 850 zł,
- lista nr OPS/FA/000042/2024 za miesiąc marzec 2024 r. – na kwotę 50.750,31 zł,

- lista nr OPS/FA/000071/2024 za miesiąc kwiecień 2024 r. – na kwotę 50.750,31 zł,
- lista nr OPS/FA/000084/2024 za miesiąc kwiecień 2024 r. – na kwotę 2.000 zł,
- lista nr OPS/FA/000095/2024 za miesiąc maj 2024 r. – na kwotę 52.950,31 zł,
- lista nr OPS/FA/000135/2024 za miesiąc czerwiec 2024 r. – na kwotę 400 zł,
- lista nr OPS/FA/000126/2024 za miesiąc czerwiec 2024 r. – na kwotę 52.150,31 zł,
- lista nr OPS/FA/000129/2024 za miesiąc czerwiec 2024 r. – na kwotę 500 zł,

wynika, że łącznie wypłacono świadczenia na kwotę 309.837,78 zł. Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wykazana w sprawozdaniu kwartalnym za I i II kwartał 2024 r. – narastająco od początku 2024 r. (o symbolu Fundusz Alimentacyjny -G) nie jest zgodna o 0,03zł z kwotą wynikającą z list wypłat. W części A1 wykazano – 297.380 zł i w części A 2 (świadczenia w ramach zasady „złotówka za złotówkę”) – 12.457,75 zł. Ośrodek nie wykazywał w sprawozdaniu za IV kwartał 2023 r. część C1 świadczeń nienależnie pobranych, potrącanych w danym miesiącu z bieżąco wypłacanych świadczeń. Różnica wynika, jak wyjaśniła kierownik jednostki z faktu wypłacenia wierzycielowi wyrównania świadczenia w niepełnych złotych za miesiąc poprzedni – nowe świadczenie wypłacono już w pełnej wysokości, wcześniej świadczenie wypłacano w ramach mechanizmu „złotówka za złotówkę”. W momencie zmiany, świadczenia należało wykazywać w części A1 zaokrąglając do pełnych złotych, co OPS właściwie wykazał.

Dane ujęte w części D1 i F sprawozdania kontrolujący zestawili z przedłożonymi raportami złożonych wniosków i wydanych decyzji w sprawach dotyczących świadczenia z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach. Ponadto kontrolujący dokonali porównania danych zawartych w sprawozdaniu z wykazem dłużników alimentacyjnych w gminie, dla których gmina jest organem właściwym dłużnika (na ostatni dzień IV kwartału 2023 r.). Liczba wykazanych dłużników w sprawozdaniu w części F za IV kwartał 2023 r. (146 osób) nie odpowiada liczbie dłużników w wykazie sporządzonym przez jednostkę kontrolowaną (144 osoby) na dzień 31 grudnia 2023 r.

Dane przekazane w sprawozdaniu Fundusz Alimentacyjny-G za IV kwartał 2023 r. (część D1) – liczba wniosków o przyznanie świadczenia (wg stanu na koniec każdego miesiąca) sprawdzono z przedłożonym wykazem wniosków dot. świadczenia w funduszu alimentacyjnego (w ujęciu każdego miesiąca odrębnie) – nie są zgodne z przedłożonym wykazem wniosków (różnica dotyczy dwóch miesięcy X i XI 2023 r.

Dane ujęte w części E sprawozdania za IV kwartał 2023 r. zestawione zostały z wykazem rodzin, w których pobierane jest świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz wykazem osób uprawnionych do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (sporządzonymi na 31 grudnia 2023 r.). Dane ujęte w części E sprawozdania różnią się z przedłożonymi wykazami (na wykazie o 4 rodziny i 5 osób uprawnionych więcej niż w sprawozdaniu).

Dane ujęte w części D1 i F sprawozdania za II kwartał 2024 r. kontrolujący zestawili z przedłożonymi raportami złożonych wniosków w sprawach ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach. Dane te (część D1) są zgodne z przedłożonymi wykazami złożonych wniosków w I i II kwartale 2024 r. Ponadto kontrolujący dokonali porównania danych zawartych w sprawozdaniu z wykazem dłużników alimentacyjnych w gminie, dla których gmina jest organem właściwym dłużnika (na ostatni dzień II kwartału 2024 r.). Liczba wykazanych dłużników

w sprawozdaniu w części F za II kwartał 2024 r. jest o 53 większa niż liczba dłużników w wykazie sporządzonym przez jednostkę kontrolowaną na dzień 30 czerwca 2024 r. Kierownik OPS wyjaśniła, że różnica ta związana jest z oprogramowaniem i błąd będzie usunięty.

Ponadto kontrolujący dokonali zestawienia danych ujętych w części B wiersz 4 sprawozdania za IV kwartał 2023 r. i II kwartał 2024 r. z przedłożonym wyjaśnieniem i wykazem z rejestru dłużników uwzględniającym informacje o zwrotach, umorzeniach i wygaszeniach należności z tytułu świadczeń wypłaconych w zastępstwie alimentów (dotyczy należności, które wygasły zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów). Niezgodność dotyczy sprawozdania za IV kwartał 2023 r. – kwota wykazana w sprawozdaniu (24.820zł) nie odpowiada wykazowi przedłożonemu kontrolującym (14.582,89zł) i kwotom wynikającym z poleceń wygaszeń kierowanych do księgowości jednostki (38.113,93zł). Wyjaśnienie kierownika jednostki o zaciągnięciu przy wygaszeniu ww. należności - danych nie dotyczących funduszu alimentacyjnego nie zostało przez kontrolujących przyjęte.

Dane ujęte w sprawozdaniach za I i II kwartał 2024 r. odpowiadają kwotom wynikającym z przedłożonego rejestru. Kwoty dot. sprawozdań z 2024 r. ujęto w sprawozdaniu od miesiąca zgonu dłużnika. Wykazano je zgodnie z objaśnieniem do sprawozdania – bez odsetek z wyjątkiem kwot zaliczek alimentacyjnych ujmowanych łącznie z kwotą powiększenia o 5%.

Dane ujęte w części E sprawozdania za II kwartał 2024 r. zestawione zostały w wykazem rodzin, w których pobierane jest świadczenie z funduszu alimentacyjnego (na wykazie o 4 więcej niż w sprawozdaniu) oraz wykazem osób uprawnionych do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (sporządzonymi na 30 czerwca 2024 r.). Dane dot. liczby osób uprawnionych ujęte w części E sprawozdania nie są zgodne przedłożonymi raportami (na wykazie o 8 więcej niż w sprawozdaniu).

Jednostka terminowo sporządzała sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Uchybienia dotyczą wykazanej w sprawozdaniu za IV kwartał 2023 r. i II kwartał 2024 r. w części F – liczby dłużników, w sprawozdaniu za IV kwartał 2023 r. części D1 - liczby wniosków w sprawach świadczeń oraz w części E – liczby osób uprawnionych i rodzin, w których pobierane jest świadczenie. Uchybienia dotyczą wykazywanych w sprawozdaniu za IV kwartał 2023 r. danych w części B – wygaszenia należności na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(akta kontroli str. 51-102, 114-184, 238-251)

V. Czy spełniony jest obowiązek wykonywania działań informacyjnych?

Na podstawie art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270) podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych są obowiązane do podejmowania działań informacyjnych dotyczących tego finansowania lub dofinansowania, przy wykorzystaniu różnych form i metod komunikacji.

Podczas kontroli sprawdzano realizację priorytetu w kwestii związanych z realizacją obowiązków informacyjnych, wynikających z w/w ustawy.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim na tablicy ogłoszeń widnieje plakat zawierający wszystkie wytyczne według wzoru plakatu informacyjnego dotyczącego zadań finansowanych z budżetu państwa. Również na stronie internetowej Ośrodka w zakładce Fundusz Alimentacyjny widnieje informacja dotycząca finansowania z budżetu państwa zadań z funduszu alimentacyjnego.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – w toku kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Uchybieniem w działalności kontrolowanej jednostki jest realizowanie przez jednego pracownika Ośrodka zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, bez stosownego upoważnienia,
- rzetelność – na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż kontrolowane zadania były realizowane w sposób rzetelny. Niemniej jednak stwierdzono uchybienia dotyczące braku oświadczeń wnioskodawców o miejscu zamieszkania i sytuacji osób zobowiązanych do alimentacji. Kolejne uchybienia dotyczą danych zamieszczanych w sprawozdaniach z realizacji funduszu alimentacyjnego oraz przesyłkach informacji gospodarczej o dłużnikach alimentacyjnych do Biur Informacji Gospodarczej.

Na tym kontrolę zakończono i dokonano wpisu do książki kontroli pod poz. 35.

Kontrola w zakresie zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rzetelności i terminowości realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 11 kwietnia 2024 r. oraz prawidłowości sporządzania sprawozdawczości wykazała uchybienia dotyczące:

- realizowania przez jednego z pracowników Ośrodka zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, bez ujęcia w upoważnieniach zadań określonych w art. 8c ustawy, który obejmuje zakres działań wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela. Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanego uchybienia jest kierownik jednostki z racji pełnionego nadzoru.
- braku oświadczeń o miejscu zamieszkania i sytuacji osób zobowiązanych do alimentacji. Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanych uchybień jest pracownik prowadzący postępowanie w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz kierownik jednostki z racji pełnionego nadzoru,
- przekazywania informacji gospodarczej do Biur Informacji Gospodarczej (w zakresie częstotliwości aktualizacji, braku wysyłki do części Biur Informacji Gospodarczej i braku poprawek do przesyłanych informacji gospodarczych, w których widnieje status o odrzuceniu przesłanej informacji). Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanego uchybienia jest pracownik przygotowujący informacje do organu właściwego dłużnika oraz kierownik jednostki z racji pełnionego nadzoru,
- danych wykazanych w sprawozdaniu w zakresie liczby dłużników, rodzin i osób uprawnionych, liczby wniosków i wygaszonych należności. Osobą odpowiedzialną

za powstanie opisanego uchybienia jest pracownik przygotowujący sprawozdania z realizacji funduszu alimentacyjnego oraz kierownik jednostki z racji pełnionego nadzoru.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia, zalecam:

- weryfikację i rozszerzenie upoważnienia jednego z pracowników zajmującego się realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań w tych sprawach oraz przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego (art. 8c ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów);
- pobierać od osób wnoszących o świadczenie z funduszu alimentacyjnego oświadczenia o miejscu zamieszkania i sytuacji innych osób zobowiązanych do alimentacji,
- przekazywać rzetelnie informacje gospodarcze do Biur Informacji Gospodarczej,
- rzetelnie zamieszczać dane w sprawozdaniu z realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego

POUCZENIE

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) oczekuję w terminie 30 dni, liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz bieżącego wykonywania zaleceń. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z poważaniem

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula

Do wiadomości:

Burmistrz Krosna Odrzańskiego